

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 458/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky č. k. 121/2022 z 15. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prístup k verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva vstúpiť bez akýchkoľvek rozdielov a neodôvodnených obmedzení, za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. k. 121/2022 z 15. júna 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdnej rade na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že predseda súdnej rady vyhlásil 7. októbra 2021 hromadné výberové konanie pre vopred určený počet voľných miest sudcov okresných súdov a hosťujúcich sudcov v obvode Krajského súdu v Košiciach. Podľa § 28 ods. 2 druhej vety zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) bol určený počet miest kandidátov na funkciu sudcu, ktoré sa obsadzovali týmto hromadným výberovým konaním, na 15 miest.

3. Hromadného výberového konania sa zúčastnilo 29 uchádzačov. Sťažovateľka sa ako úspešná uchádzačka umiestnila na 5. mieste.

4. Dňa 15. júna 2022 sa uskutočnilo zasadnutie súdnej rady, ktorého bodom 3 bolo rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti u kandidátov na funkciu sudcu vrátane rozhodovania o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti sťažovateľky.

5. Pred samotným zasadnutím súdnej rady sa uskutočnilo 10. mája 2022 rokovanie jej kontrolnej komisie 1, ktorého programom bolo overenie splnenia predpokladov sudcovskej spôsobilosti u sťažovateľky podľa § 27hf zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“). Na tomto rokovaní bolo jednomyselne prijaté stanovisko, že u sťažovateľky neboli zistené žiadne pochybnosti o úplnosti jej majetkového priznania ani o statočnosti pôvodu jej majetku, že sťažovateľka spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti týkajúce sa stránenia sa obchodných, majetkových alebo finančných vzťahov s osobami organizovaného zločinu a že sťažovateľka spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudkyne bude vykonávať riadne.

6. Na zasadnutí súdnej rady konanom 15. júna 2022 bolo prijaté napadnuté rozhodnutie, podľa ktorého sťažovateľka nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudkyne bude vykonávať riadne. Za prijatie uznesenia, že sťažovateľka spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, hlasovali 6 členovia súdnej rady, 1 člen bol proti, 8 sa zdržali hlasovania a 3 členovia boli neprítomní.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. S účinnosťou od 1. januára 2021 boli do zákona o súdnej rade zavedené nové ustanovenia, a to § 27ha až § 27hi, z ktorých § 27hf a súvisiace § 27ha a § 27hb sa vzťahujú na overovanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti u kandidáta na funkciu sudcu. V čase prijímania uznesenia súdnej rady vo veci sťažovateľky bol postup súdnej rady pri rozhodovaní o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti upravený v Postupe Súdnej rady Slovenskej republiky (body 4, 5, 6).

8. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v priebehu zhromažďovania materiálov na rozhodovanie o predpokladoch jej sudcovskej spôsobilosti neboli získané žiadne informácie, ktoré by poukazovali na to, že má sklon k nerešpektovaniu pravidiel, ktoré by sa prejavilo jej priestupkovou delikvenciou. Neboli získané žiadne informácie o tom, že by v akejkoľvek oblasti svojho života prejavovala neúctu alebo nedostatok rešpektu k pravidlám, ktoré by sa prejavovali neplnením jej povinností a nutnosťou vymáhať plnenie jej povinností v exekučnom konaní či v iných konaniach zabezpečujúcich nútený výkon rozhodnutia. Neboli získané ani žiadne informácie, ktoré by nasvedčovali tomu, že sťažovateľka sa vo svojom osobnom živote správa spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudkyne. Tieto konštatovania považuje sťažovateľka za nesporné, vyplývajúce zo zápisnice z rokovania kontrolnej komisie 1, ako aj z priebehu zasadnutia súdnej rady konaného 15. júna 2022.

9. Ako z otázok kladených v priebehu zasadnutia súdnej rady sťažovateľke vyplýva, tieto sa týkali predovšetkým jej vyjadrení týkajúcich sa jej vysokej motivovanosti stať sa sudkyňou, jej názorov na to, že určité médiá neinformujú o práci sudcov objektívne. Ďalšie otázky a vyjadrenia členov súdnej rady sa týkali osobnostných vlastností sťažovateľky, konkrétne jej schopnosti sebaapresadenia.

10. Členka súdnej rady Lucia Berdisová venovala vo svojich otázkach sťažovateľke pozornosť jej vyjadreniu v ústnej časti výberového konania, keď sťažovateľka použila výraz, „že chce byť sudkyňou a robí preto všetko čo môže.“. Menovaná členka súdnej rady poukázala na údajnú „rizikovosť“ tohto výroku, pričom sťažovateľka zrozumiteľne vysvetlila, že jej vyjadrenie, že preto, aby sa stala sudkyňou, urobí všetko, čo môže, znamená z jej pohľadu, že vynakladá všetku potrebnú energiu, aby svojou prácou, získavaním vedomostí mohla získať funkciu sudkyne a vykonávať ju čo najlepšie, a že tomuto cieľu podriaduje aj osobný život. Ďalšie otázky tejto členky súdnej rady smerovali k vyjadreniu sťažovateľky z výberového konania, v ktorom vyjadrila zamýšľanú zdržanlivosť v prípade, že sa stane sudkyňou, v prezentácii sa v médiách, osobitne v tých, ktoré možno označiť za „bulvárne“ či vysoko neobjektívne.

11. V ďalšej časti zasadnutia sa otázky členov súdnej rady (Lucia Berdisová, Ján Mazák) zamerali na vyjadrenie sťažovateľky vo výberovom konaní, podľa ktorého médiá v Slovenskej republike neinformujú o justícii objektívne, keď zdôrazňujú negatívne javy v justícii a prehliadajú pozitívne.

12. Následne člen súdnej rady Andrej Majerník položil sťažovateľke konkrétnu otázku, či v prípade, že by bola zo strany „bulvárneho média“ požiadaná o vysvetlenie „pomalého konania“ zavineného objektívne problémami so zabezpečovaním účasti prísediacich v trestných veciach, by takémuto médiu informáciu poskytla. Sťažovateľka odpovedala, že v prípade, žeby bolo potrebné verejnosti vysvetliť vo veci, ktorá je predmetom verejného záujmu, postup súdu, vysvetlila by takýto postup. Následne bolo členom súdnej rady Andrejom Majerníkom skonštatované, že sťažovateľka nie je pevná vo svojich názoroch, pokiaľ ide o vyjadrovanie sa pre médiá.

13. Po takomto priebehu zasadnutia súdna rada prijala napadnuté rozhodnutie, že sťažovateľka nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti.

14. Sťažovateľka ďalej rozsiahlo citovala z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 29/2011, v ktorom sa ústavný súd zásadným spôsobom vyjadril k otázke rozhodovaní súdnej rady o zaujatí stanoviska k spĺňaniu predpokladov sudcovskej spôsobilosti vo vzťahu k základnému právu zaručenému čl. 30 ods. 4 ústavy a právu zaručenému čl. 25 paktu, na ktorý vo svojej ďalšej judikatúre konštantne odkazuje.

15. Sťažovateľka tiež uviedla, že nijakým spôsobom nespochybňuje ani závery ústavného súdu (napr. II. ÚS 164/2017, IV. ÚS 164/2017), že právo na prístup k verejnej funkcii nie je právom na to, že občan verejnú funkciu dostane, ale iba právo na prístup k nej za rovnakých podmienok.

16. Sťažovateľka zastáva názor, že „Rovnakosť podmienok nevyplýva len z dodržania formálneho postupu zakotveného v ustanoveniach právnych predpisov alebo v pravidlách, ktoré pre takýto postup súdna rada prijala, ale aj v tom, že vo vzťahu k jednotlivým kandidátom nebudú posudzované ako prekážky ich sudcovskej spôsobilosti tie skutočnosti, ktoré nielen u iných kandidátov takýto dôsledok nemali. Prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok, podľa názoru sťažovateľky, znamená však aj istotu, že pokiaľ sťažovateľka, ako uchádzačka o funkciu sudkyne - verejnú funkciu, splnila právnymi predpismi stanovené podmienky, ktorých posudzovanie zveruje nie súdnej rade, ale iným orgánom, nemôže jej byť odopretý prístup k verejnej funkcii z dôvodu, že súdna rada vyhodnotí podmienky stanovené právnymi predpismi inak ako orgán, do ktorého pôsobnosti právne predpisy posudzovanie splnenia týchto podmienok, zverujú.“.

17. Podľa názoru sťažovateľky *„Bez ohľadu na to, že hlasovanie členov súdnej rady nie je obmedzené žiadnymi taxatívne stanovenými kritériami, nie je možné akceptovať myšlienku, žeby pri hlasovaní neboli členovia súdnej rady obmedzovaní žiadnymi mantinelmi, ktoré zabráňujú ich svojvôli.“*

18. Podľa sťažovateľky právny poriadok Slovenskej republiky síce nedefinuje pojem „splňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti“, obsah tohto právneho pojmu je možné a nevyhnutné odvodiť prostredníctvom tých ustanovení, ktoré sa k predpokladom sudcovskej spôsobilosti priamo alebo nepriamo viažu. Osobitne zo zákona o sudcoch vyplýva, že občan môže byť vymenovaný za sudcu, ak úspešne absolvoval výberové konanie a spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti. Ide o dve odlišné podmienky, o ktorých splnení rozhodujú dva odlišné orgány. Zatiaľ čo súdna rada rozhoduje o tom, či uchádzač spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, o tom, či uchádzač úspešne absolvoval výberové konanie, rozhoduje výberová komisia. Podrobnosti o výberovom konaní na funkciu sudcu ustanovuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 160/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu sudcu, v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č 160/2017 Z. z.“).

19. Zo vzájomnej súvislosti jednotlivých ustanovení zákona o sudcoch a vyhlášky č. 160/2017 Z. z. podľa sťažovateľky vyplýva, že v prípade, že uchádzač úspešne absolvoval výberové konanie, považujú sa skutočnosti, ktoré sa majú overiť výberovým konaním, za preukázané. Vo vzťahu k osobnostným predpokladom uchádzača je osobitne potrebné zdôrazniť, že podľa § 12 ods. 2 vyhlášky č. 160/2017 Z. z. môže byť neúspešným uchádzačom po absolvovaní ústnej časti výberového konania ten uchádzač, ktorý získal v ústnej časti menej ako 72 bodov alebo ktorého členovia výberovej komisie jednomyseľne označili na základe psychologického posúdenia za neúspešného. Ako zo záveru zo psychologického posúdenia sťažovateľky ako uchádzačky na výkon funkcie sudcu vyplýva, sťažovateľka bola po psychologickom posúdení z hľadiska osobnostných predpokladov odporúčaná na funkciu sudcu.

20. Ako z hodnotiacich hárkov jednotlivých členov výberovej komisie vyplýva, sťažovateľka získala v časti týkajúcej sa osobnostných predpokladov od každého z členov hodnotiacej komisie za každú skutočnosť, ktorá sa overuje výberovým konaním a za ktorú môže získať počet bodov 0 až 3, v približne rovnakom pomere 2 alebo 3 body. Celkový počet bodov, ktoré sťažovateľka získala v ústnej časti za skutočnosti, ktoré sa overujú výberovým konaním, bolo 101 bodov.

21. Ako z dosiaľ uvedeného vyplýva, predmetom otázok kladených sťažovateľke na zasadnutí súdnej rady 15. júna 2022 boli otázky týkajúce sa vzťahu sťažovateľky k médiám a osobnostných vlastností sťažovateľky, predovšetkým jej schopnosti sebakpresadenia, zvládania stresu. Osobnostné predpoklady na výkon funkcie sudcu sú však skutočnosťami, ktoré sa overujú výberovým konaním a výsledkom tohto overenia je záver o tom, že uchádzač je alebo nie je úspešným absolventom výberového konania: *„Zo žiadneho ustanovenia zákona o sudcoch, ani iného právneho predpisu, nevyplýva taká právomoc súdnej rady, ktorá by ju oprávňovala prehodnotiť inak ako vyhodnotila výberová komisia skutočnosti, ktoré sa overujú výberovým konaním, a ktoré je podľa zákona o sudcoch oprávnená vyhodnocovať výberová komisia a nie súdna rada. Zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu nevyplýva, žeby súdna rada mala oprávnenie prehodnocovať, či nebrať do úvahy výsledky výberového konania, ktoré vyústili v záver o úspešnosti konkrétneho uchádzača, a to ani v časti, v ktorej je výberovej komisii zverené overenie schopností tvorivého myslenia, rýchlosti*

uvažovania, schopnosti rozhodovania, verbálneho prejavu a osobnostných predpokladov uchádzača o funkciu sudcu.“

22. Osobitne potrebné je podľa sťažovateľky zdôrazniť, že vyhláška č. 160/2017 Z. z. výslovne ustanovuje, že *„pred absolvovaním ústnej časti výberového konania majú členovia výberovej komisie k dispozícii psychologické posúdenie uchádzača, ktoré môžu konzultovať s psychológom a na základe poznania záverov tohto psychologického posúdenia, v ústnej časti môžu na jednej strane klásť otázky uchádzačovi smerujúce k tým skutočnostiam, ktoré sa overujú výberovým konaním, a na druhej strane môžu svoje vlastné vnímanie ústneho prejavu uchádzača spracovať a vyhodnotiť na základe odborného psychologického posúdenia. Z priebehu zasadnutia súdnej rady vzťahujúcej sa k sťažovateľke, ako už bolo uvedené vyššie, nevyplýva, že by sťažovateľka vyvolávala akékoľvek pochybnosti o jej morálnom štandarde, či integrite. Okrem otázok súvisiacich s jej názorom na prezentáciu justície médiami a na svoju komunikáciu s médiami, v prípade, že bude sudkyňou, sa tak otázky členov súdnej rady, ako aj jej vyjadrenia, vzťahovali k osobnostným predpokladom sťažovateľky pre výkon funkcie sudkyne.“*

23. Dôvody napadnutého rozhodnutia možno podľa sťažovateľky vyvodiť len z priebehu rokovania súdnej rady, pretože súdna rada svoje rozhodnutia neodôvodňuje. Tento priebeh však jednoznačne vypovedá o tom, že predmetom posudzovania súdnou radou boli osobnostné predpoklady sťažovateľky so záverom o nesplňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti.

24. Druhou z tém, ktoré boli predmetom otázok adresovaných sťažovateľke členmi súdnej rady, boli otázky týkajúce sa sťažovateľkinho postoja k médiám. Sťažovateľka vyjadrila svoj názor na neobjektivitu niektorých médií, ako aj na spôsob informovania niektorých médií o justícii vo všeobecnosti. Sťažovateľka má pri prijatí predpokladu, žeby názor na objektivnosť či neobjektívnosť médií mal byť prejavom jej nesplňania predpokladov sudcovskej spôsobilosti, predovšetkým pochybnosť o tom, či pre tento záver nebolo určujúcou skutočnosťou, že označila ako médium, ktoré podľa jej názoru nie je objektívne, konkrétny denník.

25. Na druhej strane jej zdržanlivosť vo vzťahu k prezentácii sa ako budúcej sudkyne vo vzťahu k médiám je plne v súlade nielen so základnými povinnosťami sudcu vyjadrenými v § 30 zákona o sudcoch, ale navyše je aj v súlade so stanoviskom č. 3 (2002) Poradnej rady európskych sudcov o zásadách a pravidlách profesionálneho správania sudcov. Rovnako podľa Londýnskej deklarácie o sudcovskej etike je sudca povinný byť zdržanlivý pri komentovaní svojich rozhodnutí a spôsob, ktorým vyjadruje svoj názor, je v odôvodnení jeho rozhodnutia.

26. Sťažovateľke teda nie je z napadnutého rozhodnutia zrejmé, v čom konkrétne vo vzťahu k jej vyjadreniam týkajúcim sa jej budúceho možného postoja ako sudkyne k médiám vznikli pochybnosti o jej morálnom štandarde či integrite.

27. Podstata sťažnostných námietok sťažovateľky nespočíva v tom, či súdna rada môže alebo nemôže autonómne posúdiť, či niektorý z dôvodov vylučujúcich, resp. spochybňujúcich splnenie predpokladov sudcovskej spôsobilosti bol naplnený, ale v tom, že v jej prípade nemožno z podkladov, ktoré mala k dispozícii súdna rada, a z priebehu tej časti jej zasadnutia, ktorá sa vzťahuje na predpoklady sudcovskej spôsobilosti u sťažovateľky, zistiť, ktorý konkrétny aspekt morálneho štandardu či integrity u sťažovateľky vyvolal u jednotlivých členov súdnej rady pochybnosti o tom, že sťažovateľka splňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, poukazujúc na

skutočnosť, že zo zákona o sudcoch a vyhlášky č. 160/2017 Z. z. pod morálny štandard a integritu nemožno zahrnúť skutočnosti, ktoré sa overujú výberovým konaním a na ktorých posúdenie je oprávnená výberová komisia, ktorej posúdenie nachádza vyjadrenie v hodnotení uchádzačky – sťažovateľky ako úspešnej.

28. Podľa názoru sťažovateľky je *„nevyhnutné klásť na rozhodnutie súdnej rady o splnení, či nespĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti zo strany uchádzača, minimálne požiadavky spočívajúce v tom, že je možné identifikovať skutočnosti týkajúce sa uchádzača, ktoré sú čo i len v najmenšej miere spôsobilé privodiť záver o tom, že uchádzač vzbudzuje pochybnosti o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, teda o jeho morálnom štandarde, či integrite. Inak povedané, uchádzačka - sťažovateľka musí mať možnosť z priebehu rozpravy zistiť, ktorá konkrétna okolnosť zadala dôvod na pochybnosť o predpokladoch jej sudcovskej spôsobilosti. Sťažovateľka rovnako považuje za nesporné, že takáto okolnosť musí byť spôsobilá, z hľadiska všeobecne akceptovaných morálnych kritérií, privodiť pochybnosti o tom, že tieto sťažovateľka splňa. Inak povedané, záver o nespĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti nemôže byť založený na tom, či sťažovateľka vzbudzuje sympatie, alebo nesympatie členov súdnej rady, či je jej názor na objektivitu, či neobjektivitu niektorých médií súladný s názormi členov súdnej rady, alebo či má sťažovateľka zdržanlivý postoj k prezentácii svojej práce budúcej sudkyne médiám ak takýto postoj nie je zo žiadneho, ani najprísnejšieho kritéria pre výkon sudcovskej funkcie, hodnotiť negatívne, a naopak, takáto zdržanlivosť sa sudcom odporúča. Takýto postoj, bez ohľadu na to, či je zdieľaný členmi súdnej rady, alebo nie, nemôže vyvolávať pochybnosti o morálnom štandarde, či integrite sťažovateľky.“*

29. Sťažovateľka zastáva názor, že autonómnosť súdnej rady pri stanovovaní rámca morálneho štandardu a integrity uchádzača nie je neohraničená. Je nesporné, že túto nemožno oddeliť od skutočností, ktoré vyplývajú zo zisťovania súdnej rady. Rozsah tohto zisťovania a skutočností, ktoré môžu byť takýmto zisťovaním ozrejmene, sú významným definičným prvkom pri nachádzaní obsahu pojmov morálny štandard a integrita. Ak by bolo možné pripustiť, že súdna rada nie je pri posudzovaní morálneho štandardu a integrity jednotlivých uchádzačov viazaná žiadnym rámcom, potom by súdnej rade bola zverená právomoc bez akýchkoľvek obmedzení naplňať pojmy morálny štandard a integrita pri každom uchádzačovi iným obsahom a podľa svojej ľubovôle vyhodnocovať akékoľvek okolnosti vzťahujúce sa na jednotlivých uchádzačov ako také, ktoré pod morálny štandard či integritu spadajú.

30. Záver, že skutočnosti zisťované postupom podľa bodov 4, 5 a 6 Postupu Súdnej rady Slovenskej republiky majú determinatívny význam pre záver o splnení či nespĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti, vyplýva podľa sťažovateľky aj priamo z napadnutého rozhodnutia, ktoré bolo prijaté *„v súlade s čl. 141a ods. 6 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky na základe návrhu kontrolnej komisie č. 1 Súdnej rady Slovenskej republiky a po vykonaní dohľadu podľa § 27hf zákona č. 185/2002 Z. z. o súdnej rade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov stanovisko...“*.

31. Sťažovateľka zdôraznila, postup podľa § 27ha a § 27hb zákona o súdnej rade sa týka preverovania majetkových pomerov a obchodných majetkových a finančných vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu. Nič z toho u sťažovateľky najavo nevyšlo. Tiež je nesporné, že ani postup podľa § 27hh zákona o súdnej rade nezaložil dôvod na záver o nespĺňaní

predpokladov sudcovskej spôsobilosti zo strany sťažovateľky. Napriek tomu z napadnutého rozhodnutia vyplýva súvislosť s v ňom opísaným postupom a nesplňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti u sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

32. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 25 písm. c) paktu napadnutým rozhodnutím, ku ktorému malo dôjsť tým, že rozhodnutie súdnej rady o nesplnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti sťažovateľky na vymenovanie do funkcie sudkyne bolo prijaté bez toho, aby sťažovateľke bolo zrejmé, akými úvahami sa členovia súdnej rady pri tomto rozhodnutí riadili, keďže z podkladov, ktoré mala k dispozícii súdna rada, a z priebehu jej zasadnutia nie je možné zistiť, ktorý konkrétny aspekt vyvolal u jednotlivých členov súdnej rady pochybnosti o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti u sťažovateľky. Sťažovateľka považuje za nesporné, že nie je možné obsah pojmov morálny štandard a integrita nespájať so skutočnosťami, ktorých zisťovanie pred rozhodovaním o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti je súdna rada oprávnená preverovať, napadnuté rozhodnutie však nemá v žiadnej z týchto skutočností podklad.

33. Článok 30 ods. 4 ústavy zaručuje každému občanovi právo na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok. Základné právo v ňom obsiahnuté definoval ústavný súd ako kľúčové politické právo, ktoré súvisí s charakterom Slovenskej republiky ako demokratického a právneho štátu [čl. 1 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 92/2012)]. Ústavný súd už v minulosti vo svojej rozhodovacej činnosti výslovne identifikoval niektoré z verejných funkcií, na ktoré sa vzťahuje ochrana čl. 30 ods. 4 ústavy. Patrí medzi nich aj funkcia sudcu všeobecného súdu, ktorý je podľa ústavy bezprostredným vykonávateľom jednej zo zložiek štátnej moci, a to súdnej moci (napr. III. ÚS 79/04, II. ÚS 29/2011). Obdobné právo vyplýva aj z čl. 25 písm. c) paktu, ktorý však navyše vyžaduje aj splnenie podmienky „bez neodôvodnených obmedzení“ (III. ÚS 79/04). K zásadnej zhode medzi obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 25 písm. c) paktu sa ústavný súd vyjadril tiež vo veci sp. zn. IV. ÚS 299/2011, keď uviedol, že aj toto právo obsahuje možnosť každého občana bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny s vylúčením akejkoľvek diskriminácie podľa čl. 26 paktu.

34. Obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je prístup k volenej a inej verejnej funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takú funkciu. Označený článok nezaručuje právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači (IV. ÚS 299/2011, I. ÚS 397/2014).

35. Vo vzťahu k súdnej rade ústavný súd v náleze č. k. PL. ÚS 2/2012 z 18. novembra 2015 vymedzil jej postavenie v ústavnom poriadku Slovenskej republiky a označil ju za osobitný nezávislý ústavný orgán súdnej moci garantujúci predovšetkým nezávislé postavenie súdnej moci a sudcovskú legitimitu, zodpovedajúci za chod súdnictva, správu súdnej moci a súdnictva, ako aj transparentnosť súdnictva, ktorý má byť plnohodnotným partnerom moci zákonodarnej a výkonnej. Súdna rada je tak jediným samostatným ústavným telesom, ktorého zásadnou úlohou

je (spolu)účasť na personálnom a inom utváraní inej ústavnej sústavy, celej jednej moci, ktorou je všeobecné súdnictvo, teda je ústavným orgánom sudcovskej legitimacy (čl. 141a ods. 1 ústavy). Medzi právomoci súdnej rady patrí predkladanie návrhov prezidentovi Slovenskej republiky na vymenúvanie a odvolávanie sudcov [čl. 102 písm. t) a čl. 145 ods. 1 ústavy]. Článok 141a ods. 7 ústavy určuje kvórum na prijatie uznesenia súdnej rady tak, že je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov. Spôsob hlasovania súdnej rady je upravený v zákone o súdnej rade.

36. Rozhodnutia súdnej rady nie sú vyhotovované vo forme podobnej individuálnym aktom aplikácie práva (súdny alebo administratívny rozhodnutiam), preto neobsahujú odôvodnenie v štandardnej písomnej podobe. Základné východiská spôsobu spoznávania dôvodov vedúcich k prijatiu konkrétneho rozhodnutia súdnej rady vyslovil ústavný súd v náleze sp. zn. II. ÚS 29/2011. Po rozhodnutí o porušení základného práva sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám neodôvodnením rozhodnutia o vymenovaní do funkcie sudcu v ňom vyslovil závery, že (vtedy) novozavedená právna úprava vyhotovovania zvukového záznamu a zápisnice zo zasadnutí súdnej rady v § 6 ods. 10 zákona o súdnej rade vytvára rovnováhu medzi nezávislosťou či autonómnosťou súdnej rady na jednej strane a jej zodpovednosťou a transparentnosťou na strane druhej. Aj v čase prijatia napadnutého uznesenia platila tá istá právna úprava, ktorá ustanovovala, že z každého zasadnutia súdnej rady sa vyhotovuje zvukový záznam a zápisnica, z ktorej musí byť okrem účasti, programu zasadnutia súdnej rady a obsahu prijatých uznesení zrejmý aj obsah, priebeh rokovania a výsledok hlasovania o jednotlivých bodoch programu zasadnutia súdnej rady.

37. Následne ústavný súd v ďalších rozhodnutiach zotrval na argumentácii a záveroch vyplývajúcich zo spomínaného nálezu (III. ÚS 531/2014, I. ÚS 238/2015, III. ÚS 588/2016, I. ÚS 293/2017, III. ÚS 135/2018). Je teda možné uzavrieť, že prijaté uznesenia súdnej rady spolu so zápisnicami z hlasovania, zápisnicami zo zasadnutí súdnej rady a zvukovými záznamami zo zasadnutí súdnej rady pokrývajú ústavné štandardy nearbitrárnosti rozhodovania súdnej rady (porovnaj nález PL. ÚS 6/2018, body 50 a 51).

38. Z ústavnej inštitucionálnej úpravy súdnej rady vyplýva predpoklad, že členovia súdnej rady majú k jednotlivým posudzovaným otázkam svoju pozíciu, ktorú vyjadrujú v rozprave. Následné rozhodnutie každého člena v hlasovaní je jeho voľnou úvahou, ktorá neznamená absenciu úvah pre určité hlasovanie (to je svojvôľa), ale dovoľuje mať každému členovi svoje vlastné dôvody. U členov súdnej rady sa teda predpokladá, že budú mať určité predstavy o koncepcii justície, pričom sa vyžaduje prienik predstáv aspoň 10 členov na to, aby došlo k rozhodnutiu. Ústavodarca nepredpisuje jeden model výberu sudcov a jeden model uvažovania o sudcovskom povolaní, ale deleguje to na demokraticko-expertný orgán (PL. ÚS 6/2018). Na totožných právnych východiskách sú založené aj existujúce rozhodnutia ústavného súdu, ktorými nebolo vyhovené ústavným sťažnostiam proti rozhodnutiam súdnej rady o tom, že sťažovateľ nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti (II. ÚS 164/2017, I. ÚS 396/2016, I. ÚS 293/2017).

39. Prieskum ústavného súdu je v tomto prípade limitovaný okolnosťami, ktoré samotná sťažovateľka akceptuje (bod 54 ústavnej sťažnosti) a ktoré sú zhmotnené v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 306/2022 z 24. mája 2022. Ide o výrazné obmedzenie vyplývajúce z charakteru rozhodovania súdnej rady o dotknutej otázke (predpokladov sudcovskej spôsobilosti) hlasovaním bez ďalšieho odôvodnenia, najmä v písomnom vyhotovení rozhodnutia. V tom je podstatný rozdiel

oproti prieskumu rozhodnutí orgánov verejnej moci, najmä súdov, ktoré sú v konaní o ústavnej sťažnosti posudzované ústavným súdom práve na základe toho, ako sa vyrovnali so zistenými okolnosťami z hľadiska ich právnej relevancie a či sú teda ich závery ústavne udržateľné. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdnej rady o prijatí stanoviska, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, platí, naopak, záver citovaný aj sťažovateľkou: „*Nasledujúce samotné rozhodovanie súdnej rady hlasovaním znamená, že každý z jej členov, ktorý sa na hlasovaní zúčastnil, si musel vytvoriť vlastný vnútorný názor na otázku, či uchádzačka – sťažovateľka spĺňa všetky zákonné predpoklady sudcovskej spôsobilosti. Hodnotenie naplnenia týchto predpokladov zo strany jednotlivých uchádzačov podlieha voľnej úvahe tohto-ktorého člena súdnej rady, ktorý nie je povinný svoje myšlienkové pochody odôvodniť zápisničnou formou, a rozhodnutie sa prijíma zhodou názoru nadkritickej masy hodnotiteľov, formou hlasovania kolektívneho orgánu. Do tejto voľnej úvahy nie je ústavný súd oprávnený vstupovať ani ju nemôže nahrádzať svojou vlastnou. Ústavný súd nie je oprávnený vyhodnocovať konkrétne skutkové okolnosti, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť hlasovanie jednotlivých členov súdnej rady. V tejto súvislosti ústavný súd sám nemôže posudzovať, či niektorý z dôvodov vylučujúcich, resp. spochybňujúcich splnenie predpokladov sudcovskej spôsobilosti bol naplnený. To ponecháva ústavná i zákonná úprava vo výlučnej pôsobnosti súdnej rady. Ústavný súd nie je opravným (a ani skutkovým) súdom, ktorý by bol oprávnený samostatne preverovať splnenie jednotlivých hmotnoprávných predpokladov spôsobilosti alebo ich absenciu. Ide o autonómne právo súdnej rady, za ktoré nesie ako celok zodpovednosť, a zároveň o individuálnu diskreciu každého člena súdnej rady na úrovni expertnej voľnej úvahy.*“

40. Je teda zrejmé, že pokiaľ „ústavný súd nie je oprávnený vyhodnocovať konkrétne skutkové okolnosti, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť hlasovanie jednotlivých členov súdnej rady“, nemôže ani určiť okruh okolností, ktoré môžu byť predpokladom záveru hlasujúceho člena súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, resp. ich absencii. Podstatné je, aby boli predmetné skutočnosti na rokovaní súdnej rady prezentované a aby mal kandidát na vymenovanie za sudcu možnosť sa k nim vyjadriť, čo sa v tomto prípade stalo.

41. Z hľadiska možnej absurdity záveru o nedostatku sudcovskej spôsobilosti pre absenciu akejkoľvek vecnej súvislosti predmetných okolností s takým záverom ústavný súd uvádza, že ju nemôže konštatovať, vychádzajúc z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti (jej bod 45). Otázky sebaapresadzovania sťažovateľky a otázka jej vzťahu k médiám (pokiaľ ide o ich informovanie zo strany sudcu o ním prejednáwanej veci – bod 21 ústavnej sťažnosti, pri hodnotení médií podľa kritéria ich objektívnosti – bod 49 ústavnej sťažnosti) nevykazujú nevyhnutnú absenciu príčinnej súvislosti vo vzťahu k záveru o morálnom štandarde a integrite kandidáta na vymenovanie za sudcu v rámci jeho sudcovskej spôsobilosti, keď posudzovanie naostatok označených okolností pri rozhodovaní súdnej rady predpokladá samotná sťažovateľka (bod 68 ústavnej sťažnosti). Táto úvaha neznamena, že sa ústavný súd s rozhodnutím súdnej rady stotožňuje, ide len o vysvetlenie v kontexte kritérií prieskumu v konaní o ústavnej sťažnosti príslušného zamerania (a prieskumu konkrétnej ústavnej sťažnosti), ako sú prezentované skôr citovaným rozhodnutím iného senátu ústavného súdu. Ústavný súd sa teda z uvedeného (vecného) hľadiska zamedzenia svojvôle pri rozhodovaní súdnej rady môže zamerať len na to, či dotknuté okolnosti nie sú pre posudzovanie sudcovskej spôsobilosti absolútne irelevantné, a to už *prima facie* nie sú práve z dôvodu, že nejde

o opakovanie výberového konania s jeho zameraním na odbornú a osobnostnú spôsobilosť uchádzača o funkciu sudcu.

42. S tým súvisí námietková línia argumentácie sťažovateľky o tom, že súdna rada nie je oprávnená prehodnocovať či nebrať do úvahy výsledky výberového konania, ktoré vyústili do záveru o úspešnosti konkrétneho uchádzača, keď takto nemôže ignorovať ani pozitívny čiastkový záver o osobnostných predpokladoch uchádzača o funkciu sudcu. Ústavný súd súhlasí, že nejde o mechanickú duplicitu dvoch posúdení rôznymi telesami a nejde ani o prieskum výsledkov výberového konania súdnou radou s možnosťou ich revízie. V čom sa však sťažovateľka (obsahovo) mylí je skutočnosť, že vstupný predpoklad záverov o (jednak) osobnostných predpokladoch uchádzača o funkciu sudcu a (jednak) spĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti kandidáta na vymenovanie za sudcu nemôže byť homogénny a že ním nemôže byť okolnosť prameniaca z vyjadrení dotknutej osoby vo výberovom konaní. Ide potom o dva rozdielne (aj) z predmetnej okolnosti implikáciou dovodené závery a práve preto sú predmetom posudzovania dvoch rozdielnych telies (jednak výberovej komisie a jednak súdnej rady), aj keď obsahovo sa z povahy veci nevyhnú paralelám a styčným plochám. Z okolností prezentovaných vo výberovom konaní samotným uchádzačom potom môže vyvodiť iný (pozitívny) záver výberová komisia vo vzťahu k osobnostným predpokladom uchádzača o funkciu sudcu a iný (negatívny) záver súdna rada pri posudzovaní záruky, že kandidát na funkciu sudcu bude vykonávať funkciu sudcu riadne. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne právom reflektované inštitúty s postupnosťou a inštitucionálnou diferenciáciou konania o prieskume ich naplnenia, ako aj vzhľadom na už objasnenú nemožnosť ústavného súdu preskúmať voľnú expertnú úvahu hlasujúceho člena súdnej rady je pre ústavný súd ďalší vecný rozbor tejto problematiky nedostupný. V súhrne aj predchádzajúcich čiastkových záverov však kompletizuje podkladovú mozaiku finálneho výsledku o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (pri opätovnom zdôraznení absencie pozitívneho alebo negatívneho záveru ústavného súdu o spĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti sťažovateľky, avšak pri akceptácii právomoci iného ústavného orgánu a rešpekte k obmedzenému predmetu svojho prieskumu, oboje na báze čl. 2 ods. 2 ústavy).

43. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom príslušného orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08)

44. V danom prípade sťažovateľka nepreukázala porušenie pravidiel ustanovených zákonom o súdnej rade pri rozhodovaní o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, napadnuté rozhodnutie súdnej rady v nevyhnutnej miere rešpektovalo zásadu rovnakého prístupu sťažovateľky k verejnej funkcii (sťažovateľka sa vypočutia pred súdnou radou riadne zúčastnila a na otázky jej

členov odpovedala, prítomní členovia súdnej rady riadne hlasovali po vypočutí sťažovateľky, rovnako ako u ostatných kandidátov na sudcu). Vzhľadom na uvedené ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, ktoré garantuje rovnaký prístup k verejnej funkcii, nie však právo uchádzača na zvolenie (ustanovenie) do verejnej funkcie (úspech kandidáta), a práva podľa čl. 25 písm. c) paktu ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

45. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu